

Revisiun parziala dalla planisaziun locala

Damonda da credit

M E S S A D I

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

1. Historia

Schegie che la lescha federala pil svilup dil territori ei en entrada pér igl onn 1979 en vigur, dateschan l'emprema planisaziun locala e la lescha da baghegiar dalla vischnaunca da Mustér gia digl onn 1975. Il cantun Grischun aveva gia baul intervegniu sil sector dalla planisaziun

territoriala. Probablamein haveva la Regenza anflau per indicau d'intervegnir a vesta da certs excess sil sector da construcziun. Pli e pli ei la planisaziun territoriala s'avanzada ad in bal da giugar dallas organisaziuns digl ambient. La planisaziun territoriala ei buca vegnida pli semplia a vesta dils multifars basegns e giavischs da terren e las pretensiuns dallas organisaziuns digl ambient. Tonpli che las organisaziuns digl ambient han sil palancau dalla planisaziun territoriala survegniu dapli peisa che las vischnauncas pertuccadas. Quei svilup sil sector dalla planisaziun territoriala lai presupponer pauc bien per nusauters.

Per saver entscheiver cun las preparativas da questa revisiun ha il cussegl da vischnaunca eligiù ils 24 da mars 2017 ina cumissiun preparatoria.

2. Actualitad

El messadi nr. 31-2013/2017 ha la suprastanza communalà già giu preannunzià ina secunda etapa dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala. L'emprema etapa ei vegnida approbada a caschun dalla votaziun dil pievel ils 27 da november 2015. Muort las protestas dallas organisaziuns digl ambient encunter ils stabiliments da far neiv, ei l'approbaziun da quei project entras la Regenza grischuna vegniù partius en duas parts. Ils 5 da fenadur 2016 ha la Regenza approbau la nova zona speciala Catrina, l'adattaziun dalla zona speciala Disentiserhof, cun resalvas e restricziuns la zona da mistregn Pignola/Marias sco era entginas adattaziuns dalla zona da baghegiar enteifer il vitg. L'approbaziun dalla secunda part dil project da revisiun, ils stabiliments da far neiv, ei aunc adina pendent. Actualmein ha in'ulteriura procedura da consultaziun giu liug. El rom da quella consultaziun han las Pendicularas anflau ina sligaziun cul WWF Grischun ch'ei vegnida definida en ina cunvegnientscha e suttascretta da tuts pertuccai. Ussa schai il bal puspei tiels uffecis cantunals. Schebein la Pro natura vegn a saver s'accordar cun la cunvegnientscha anflada cul WWF, vegn il temps a mussar. Nus spitgein che la Regenza approbeschi quella secunda part dall'emprema etapa aunc avon las vacanzas da stad 2017, aschia che las Pendicularas savessen inoltrar la damonda da baghegiar per ch'igl emprem project savess vegnir realisau sin l'entschatta dalla proxima sesiun d'unviern.

Igl ei denton buca exlaus ch'il departament cumpetent decida da suttametter las adattaziuns aunc inagada alla votaziun dil pievel, avon che la Regenza decida. En quei cass vegness la realisaziun dils stabiliments a s'entardar.

3. Planisaziun directiva

Sco già menziunau el messadi nr. 31-2013/2017 ei la revisiun dalla lescha federala davart la planisaziun dil territori entrada igl 1. da matg 2014 en vigur. Risguardond las pretensiuns dil dretg federal sto il plan directiv cantunal vegnir adattaus concernent la politica territoriala allas pretensiuns novas. Naven dils 11 da november 2016 entochen ils 16 da fevrer 2017 ha giu liug la procedura da consultaziun. El rom da quella consultaziun ein 150 posiziuns vegnidas inoltradas al cantun. Era la suprastanza communalà ha priu posiziun leutier. Actualmein vegn il sboz dil plan directiv cul rapport da planisaziun surluvraus e preparaus. Igl uffeci pil svilup dil territori quenta suttametter quel entochen la fin digl onn 2017 alla Regenza per approbaziun. Consequent al plan directiv cantunal vegn la Regiun Surselva a stuer reveder il plan directiv che vegn era ad esser ina directiva per las vischnauncas concernent definir las zonas da baghegiar pil futur. Enconuschentamein vegn ei buca pli a settractar dalla damonda nua enzunar niev terren da baghegiar, mobein co optimar il terren da baghegiar avon maun e co concentrar las zonas già surbaghegiadas resp. disponibilas.

4. Cuntegn dalla revisiun actuala

4.1 Part

Era quei project da revisiun vegn a cuntener duas parts, numnadamein las cumparts definidas el messadi nr. 31-2013/2017:

- Incorporaziun dallas novas zonas da prighel el plan da zonas.
- Fixaziun dils spazis d'aua da flums ed uals el senn dallas prescripziuns dalla lescha federala per la protecziun dallas auas cun risguardar quellas retschercas el plan da zonas.
- Purificaziun dallas zonas da baghegiar en connex cun la purificaziun dils plans da zonas da prighel cun observar las pretensiuns dalla lescha federala da planisaziun. Adattar las zonas da baghegiar als basegns.
- Revisiun dalla lescha da baghegiar cun adattaziun allas prescripziuns dil dretg surordinau.

En connex cun quella revisiun duei era la situaziun davart igl areal pil diever commercial el plaunterren vegnir reponderaus. Ei quei la dretga sligiazion per mantener l'attractivitat dil center dil Vitg ni basegna ei mesiras accumpignontas/directivas per sustener quei areal? Necessary vegn ei era ad esser da discussiunar instruments da formaziun. Vala ei la peina da mantener il maletg da nos vitgs, quei era cun risguard sin ina buna qualitat turistica? Sco menziunau ell'introducziun vegn il plan directiv cantunal ad influenzer decisivamein questa revisiun dalla planisaziun locala.

4.2 Lescha federala davart las habitaziuns secundaras

La lescha federala davart habitaziuns secundaras possibilitescha alla vischnaunca da reglar la damonda davart la midada da hotels en habitaziuns secundaras (art. 8) e la pusseivladad da realisar habitaziuns en objects digns da vegnir protegi pertuccont il maletg dil vitg (art. 9). Concernent la midada da hotels en habitaziuns secundaras setracta ei era dalla damonda, schebein ei schai egl interess dalla vischnaunca e dalla regiun da desister dils hotels, sch'ins vul mantener l'attractivitat turistica dalla regiun e schebein ins vul saver disponer el futur d'ina certa infrastruttura da loschament, aschinavon ch'ins vul era el futur organiser arranschaments da muntada surregiunala sco quei ei stau il cass il temps vargau. Tals arranschaments han era ina muntada da reclama per nossa regiun. Tier art. 9 vai per saver nezegiar las pusseivladads che la lescha federala lubescha, tonpli ch'ei vegn ad esser pli sempel da fixar ils objects digns da vegnir protegi el rom dalla planisaziun locala.

Il cusseglader giuridic recamonda da reglar cunzun la part dalla midada da hotels en habitaziuns secundaras en ina lescha separada. Eventualmein po ei era esser pusseivel d'accelerar quella part dil project da revisiun. Denton vegn era quella part dalla planisaziun locala a basignar ina procedura da cooperaziun.

5. Procedura da cooperaziun

La procedura davart la revisiun dalla planisaziun locala vegn definida ella lescha davart la planisaziun dil territori pil cantun Grischun. Ensemen cugl uffeci pil svilup dil territori dil cantun Grischun vegn ei ad esser necessari da coordinar il cuntegn e la procedura dil project da revisiun.

Las damondas davart la zona da prighel sco era la definiziun dil spazis d'aua vegnan reglai per gronda part entras il dretg surordinau. Perquei ha la vischnaunca pauc spazi d'influenzar quellas parts dalla planisaziun. Schegie che las zonas vegnan definidas entras conclus dalla vischnaunca e che las autoritads cantunales nezegian mintga caschun da menziunar che quellas zonas seigien vegnidadas relaschadas dalla vischnaunca, ei il conclus communal sulettamein ina decisiun formala prescetta entras directivas cantunales e federalas.

Concernent las ulteriuras damondas para ina procedura da cooperaziun empau pli detagliada dad esser indicada, tonpli che quei impurtont pass d'ina planisaziun locala ha anflau a caschun dallas davosas revisiuns empau pauc'attenziun. A vesta dalla cumplexitad dalla materia vegn ei ad esser grev da definir gia oz il spazi enteifer il qual la revisiun parziala dalla planisaziun locala duei vegnir terminada.

6. Planisadra

Nossa planisadra Esther Casanova ha suttamess in'offerta ch'ensiara suandontas lavurs:

1. Consequenzas dalla lescha federala davart habitaziuns secundaras, midada da hotels en habitaziuns;
2. Elavurar directives per objects digns da vegnir protegi el senn digl art. 9 dalla lescha davart habitaziuns secundaras;
3. Mesiras en connex cul plan directiv cantunal concernent la colonisaziun, mesiras per mobilisar il terren da baghegiar;
- 3.1 Elavurar resp. surluvrar il maletg empalont ensemen cun la populaziun;
4. Surluvrar las zonas da prighel, adattar las zonas da baghegiar e purificar conflicts;
5. Surprender ils spzis d'aua per flums ed uals, purificar conflicts;
6. Pendenzas en connex cun la davosa revisiun tenor conclus dalla Regenza;
7. Surluvrar e preparar ils plans e rapports da planisaziun;
8. Coordinaziun;
9. Proceduras.

Per sia lavur ha la planisadra suttamess in'offerta da frs. 127'364.--.

7. Cuosts

Per questa revisiun dalla planisaziun locala quenta la suprastanza communal cun suandonts cuosts:

Cuosts da planisaziun, offerta Esther Casanova	frs. 127'364.--
Cussegliaziun giuridica, lescha habitaziuns secundaras (schazetg)	frs. 15'000.--
Expertisas	<u>frs. 15'000.--</u>
	frs. 157'364.--
Nunpreviu ca. 10%	frs. 15'636.--
Cumissiun da planisaziun	<u>frs. 20'000.--</u>
Total	frs. 193'000.--

8. Ponderaziuns finalas

Cun quella revisiun dalla planisaziun locala vul la suprastanza communal sclarir entginas pendenzas ch'ei sedadas el decuors dils davos onns sco era talas ch'ei dispiteivlas e che vegnan a caschunar discussiuns animadas. Cunzun la purificaziun dallas zonas da prighel sedadas sin fundament dallas cartas da prighel d'aua gronda, mo era las consequenzas en connex cun la realisaziun dallas prescripziuns dalla lescha federala davart la planisaziun dil territori vegnan a caschunar discussiuns animadas. E buca il davos vegn l'applicaziun dalla lescha federala davart habitaziuns secundaras a svegliar discussiuns. Per saver realisar quels projects basegna ei la collaboraziun da tuts pertuccai.

9. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

p r o p o n a

la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca:

- da conceder in credit da frs. 193'000.-- per la revisiun parziala dalla planisaziun locala.

Suprastonza communal Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 3 d'avrel 2017

Q:\011 Legislaziun\Cuss 2017-20\Messadis\me1706_Credit per revisiun parziala dalla planisaziun locala.docx